

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » 2024 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА: ПРОБНІ УРОКИ ТА ЗАНЯТТЯ

для студентів

спеціальності	013 Початкова освіта
освітньо-професійної програми	Початкова освіта
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ – 2024

Розробники:

Кашуба Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Полінок Олена Володимирівна, кандидат педагогічних наук, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Мальцева Людмила Володимирівна, викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Машакевич Ліана Анатоліївна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Глухенька Людмила Миколаївна, викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Кормакова Тетяна Леонідівна, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Вовченко Микола Павлович, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Кірюшина Катерина Костянтинівна, викладач циклової комісії іноземних мов Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Мириївська Юлія Миколаївна, викладач циклової комісії іноземних мов Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Марченко Тетяна Іванівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Станжур Тетяна Генадіївна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 29 серпня 2024 р. № 1

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Програму практики перевірено
_____ 2024 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

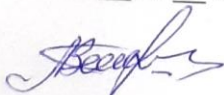
Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики	
	денна форма навчання	
Вид практики	обов'язкова	
Загальний обсяг годин	270	
Курс	3	
Семестр	V	VI
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів	6	3
Обсяг годин	180	90
Тривалість	6 тижнів	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Бази практики

Базами практики є загальноосвітні школи міста Києва, в яких працюють висококваліфіковані фахівці.

3. Мета та завдання практики

В системі професійної підготовки вчителів початкових класів практика є складовою навчального процесу і забезпечує безперервність та послідовність формування умінь, навичок, здійснює професійне становлення майбутніх вчителів початкових класів.

Основною умовою підвищення ефективності педагогічної практики є реалізація розвиваючої та освітньої функції практики, її комплексний характер, врахування індивідуальних особливостей кожного студента.

Даний вид практики має за мету вироблення у студентів професійних умінь і навичок організації навчального процесу у початкових класах.

Мета практики: набуття досвіду освітньої роботи з класом; формування уміння

визначати в учнів ключові освітні компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві; застосування відповідних методів та прийомів під час проведення пробних уроків, керівництва пізнавальною діяльністю учнів у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями; сприяння вихованню у студентів якостей, необхідних для педагогічної діяльності.

Завдання практики:

- набуття педагогічного досвіду практичної роботи в умовах Нової Української школи;
- формування у студентів професійних компетентностей для педагогічної діяльності в освітньому процесі загальноосвітнього закладу, щодо всебічного розвитку дитини, її талантів, здібностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості;
- поглиблення обізнаності із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку;
- ознайомлення з освітньою роботою вчителя: функції та професійні обов'язки;
- формування уміння спостерігати, вести записи спостережень, обробляти, аналізувати та оцінювати освітню роботу, відображати в щоденнику практики;
- набуття здатності продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої сучасної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, викликів початкової школи та вимог педагогічної етики;
- формування уміння розробляти плани-конспекти з предметів: українська мова, літературне читання, іноземна мова, інформатика, математика, природознавство, музика, образотворче мистецтво, трудове навчання, фізичне виховання;
- формування уміння враховувати вікові, психологічні та індивідуальні особливості дітей молодшого шкільного віку та сучасні методичні рекомендації щодо проведення пробних уроків в умовах НУШ;
- формування уміння самостійно готувати необхідні інноваційні, дидактичні та наочні матеріали, творчо підходити до проведення пробних уроків;
- вироблення уміння детального простеження діяльності студента-практиканта на уроці, проведення аналізу всіх пробних уроків, які проводять студенти підгрупи;
- вироблення уміння робити висновки та формувати рекомендації щодо проведеного уроку, враховуючи специфіку уроків різних типів з різних предметів.

Завдання практики спрямовані на формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності, що вимагає застосування положень і методів психолого-педагогічної науки та характеризується певною невизначеністю умов, а також нести відповідальність за результати своєї діяльності в освітньому процесі.
Загальні компетентності	<p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК-8. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>
Спеціальні компетентності	<p>СК-1. Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.</p> <p>СК-2. Здатність до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації освітнього процесу в початковій школі.</p> <p>СК-3. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.</p> <p>СК-4. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.</p> <p>СК-5. Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня.</p> <p>СК-6. Здатність визначати мету та завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими.</p> <p>СК-7. Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.</p> <p>СК-8. Здатність до проведення формувального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів.</p> <p>СК-10. Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.</p> <p>СК-12. Здатність до організації здоров'язбережувального,</p>

безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.
СК-13. Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.
СК-14. Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.

4. Результати проходження практики

Програмні результати

РН-1

Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН-2

Дотримуватися нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

РН-3

Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя.

РН-4

Здійснювати педагогічну діагностику молодшого школяра.

РН-5

Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН-6

Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН-7

Проводити моніторинг якості навчальних досягнень, здійснювати контроль і оцінювання учнів початкової школи.

РН-8

Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

РН-9

Залучати батьків до освітнього процесу в початковій школі на засадах партнерства.

РН-10

Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.

РН-11

Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.

РН-12

Складати індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами та знаходити оптимальні шляхи її реалізації.

РН-13

Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів.

РН-14

Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

РН-15

Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

5. Структура практики

Змістовний модуль I. Організаційно-педагогічна діяльність студентів-практикантів

1. Ознайомлення з документацією педагогічної практики, вимогами до її проведення.
2. Ознайомлення з базою проходження педагогічної практики, умовами навчальної роботи в школі, зустріч із учителями, заступниками директора.
3. Ознайомлення з інструкціями з техніки безпеки під час проходження педагогічної практики.
4. Ознайомлення із завданнями практики, обов'язками студентів-практикантів.
5. Складання індивідуального плану студента-практиканта на період педагогічної практики (затвердити у керівника практики).
6. Ознайомлення з графіком проведення пробних уроків студентами-практикантами.

Змістовний модуль II. Практична діяльність студента-практиканта

1. Встановлення ділових контактів з працівниками школи (керівництвом, вчителями, тощо).
2. Ознайомлення з календарно-тематичним планом роботи вчителя, з підручниками, посібниками.
3. Допомога вчителю у проведенні ігрової діяльності на перерві.
4. Планування та підготовка до проведення пробних уроків з використанням інноваційних технологій.

Змістовний модуль III. Організація теоретико-практичного досвіду студента-практиканта

1. Спостереження та аналіз уроків студентів.
2. Підготовка та проведення пробних уроків.
3. Розробка уроків із використанням мультимедійних технологій (на вибір).
4. Оформлення результатів спостереження, аналізу та проведення пробних уроків.
5. Аналіз уроків, методичні поради, рекомендації.
6. Складання висновків про власну професійну готовність до педагогічної діяльності.
7. Оформлення звітної документації по закінченню практики.

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Виробнича практика «Пробні уроки та заняття» відбувається у закладах загальної середньої освіти міста Києва. Тривалість практики 270 годин, що охоплює три змістові модулі. Практика триває протягом 6 навчальних тижнів зі студентами 3 курсів у V, VI семестрах.

Упродовж практики студенти готують та проводять уроки, а також спостерігають за уроками інших студентів, аналізують їх та виробляють рекомендації щодо їх проведення.

Студенти спостерігають за проведенням уроків студентами-практикантами, розробляють плани-конспекти уроків, готують та проводять пробні уроки з таких навчальних предметів:

№ п/п	Навчальний предмет	3 курс V семестр	3 курс VI семестр
1.	Українська мова	+	
2.	Іноземна мова	+	
3.	Математика		+
4.	Інформатика		+
5.	Я досліджую світ	+	
6.	Дизайн та технології	+	

6.2. Завдання для самостійної роботи та індивідуальні завдання для студентів

1. Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта.
2. Ознайомлення з типовою освітньою програмою, навчально-методичними комплектами, за якими педагог здійснює освітній процес в початковій школі.
3. Вивчення та аналіз освітнього середовища бази практики та особливостей організації роботи в ньому. Ознайомлення із особливостями організації освітнього процесу відповідно до концепції «Нова Українська Школа».
4. Підбір дослідницьких, творчих, проблемно-пошукових методів навчання, які можна використати в основному циклі початкової школи, відповідно до тем які вивчаються у період проходження практики.
5. Укладання домашніх завдань, які мають диференційований характер і пропонуються учням із метою самовдосконалення з урахуванням результатів формувального оцінювання.
6. Спостереження за проведенням уроків студентами-практикантами. Аналіз їх та надання методичних рекомендацій.
7. Розробка планів-конспектів уроків з різних предметів.
8. Підготовка та проведення пробних уроків та їх самоаналіз. Самооцінка

проведених уроків.

9. Вивчення матеріалів викладачів-керівників практики з усіх предметів початкової школи.

6.3. Права та обов'язки студентів-практикантів

Студенти Фахового коледжу при проходженні практики зобов'язані:

- під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитись із розпорядженням директора Фахового коледжу про проведення практики; одержати від викладача-керівника копію розпорядження (витяг) про направлення на базу практики, програму практики та інші методичні матеріали, передбачені програмою (щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні вказівки тощо), та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів та форм звітності;
- своєчасно прибути на базу практики;
- ознайомитись з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку закладу освіти і суворо їх дотримуватися;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію;
- захистити звіт про проходження практики.

Студент-практикант має право:

- отримувати консультації керівників практики з питань організації та проведення педагогічної практики;
- отримувати об'єктивне оцінювання з практики за проведення уроку, за ведення щоденника, спостереження уроку.

6.4. Обов'язки керівників практики від Фахового коледжу

Керівник практики від коледжу:

- ознайомлює студентів-практикантів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- здійснює контроль за своєчасним прибуттям студентів-практикантів до бази практики та її відвідуванням, виконанням студентами-практикантами програми практики та індивідуального завдання, строків її проведення, правил внутрішнього трудового розпорядку баз практики;
- отримує від адміністрації бази практики копію (витяг) наказу/розпорядження про прийняття студентів-практикантів на практику із зазначенням строків та призначенням безпосередніх керівників від ЗЗСО;
- забезпечує разом із керівниками від бази практики якісне проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- контролює умови праці студентів-практикантів на базі практики, проводить з ними обов'язкові інструктажі з охорони праці та техніки безпеки;
- надає методичну допомогу студентам-практикантам під час виконання

завдань практики, проводить консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання у звіті про проходження практики;

- бере участь в настановній та звітній конференціях.

6.5. Обов'язки керівників практики від бази практики

Керівник практики від бази практики:

- здійснює загальне керівництво практикою;
- визначає робочі місця в структурі закладу для проходження студентами практики (клас);
- видає наказ/розпорядження про прийняття студентів-практикантів на практику, із зазначенням строків та призначенням безпосередніх керівників практикою від закладу із числа постійно працюючих педагогів;
- створює належні умови для виконання студентами програми практики;
- надає студентам-практикантам можливість користуватись інформаційними ресурсами, матеріально-технічними засобами та іншими джерелами, необхідними для виконання програми практики;
- забезпечує облік виходу на практику студентів-практикантів, контролює дотримання ними правил внутрішнього розпорядку;
- проводить інструктажі зі студентами-практикантами з техніки безпеки і протипожежної безпеки;
- ознайомлює студентів-практикантів з організацією роботи та функціональними обов'язками на конкретному робочому місці;
- забезпечує та здійснює контроль за виконанням студентами-практикантами програми практики, допомагає в доборі матеріалу для виконання індивідуальних завдань;
- оцінює якість виконуваної роботи студентами-практикантами, складає характеристику з відображенням таких складових: виконання програми практики, якості професійних знань та умінь, набутих практичних навичок, ставлення студентів до роботи тощо.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Види робіт/діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Участь у настановній конференції		1	2	2
2.	Розробка плану-конспекту уроку	Електронний/паперовий варіант	2	6	12
3.	Спостереження та аналіз уроку студента-практиканта (по 3 спостереження з кожного предмета)	Електронний/паперовий варіант	2	18	36
4.	Підготовка та проведення пробного уроку та його самоаналіз	Електронний/паперовий варіант	12	6	72
5.	Ведення щоденника практики	Електронний/паперовий варіант	2	6	12
6.	Звіт з практики	Електронний/паперовий варіант	2	6	12
7.	Підготовка і захист презентації на звітній конференції	Електронний варіант	10	2	20
8.	Участь у звітній конференції		1	2	2
			Разом		168
Максимальна кількість балів: 168					
Розрахунок коефіцієнта: $185/100 = 1,85$, $k = 1,68$					

7.2. Перелік звітної документації

1. Звіт про проходження педагогічної практики (презентація).
2. Щоденник практики (перевіряється керівником практики).
3. План-конспект пробних уроків.
4. Спостереження та аналіз пробних уроків студентів-практикантів.
5. Розрахунок рейтингових балів.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Формою проведення семестрового контролю є залік.

Звіт про проходження практики захищається студентами на звітній конференції. Обов'язковою умовою є створення **презентації** про практику. Оцінюється чіткість, логічність звіту, конструктивність висновків і пропозицій.

Конспект пробного уроку повинен відповідати таким критеріям:

1. Урок будується як цілісна система взаємодії вчителя та учнів на основі співробітництва.
2. Зміст навчального матеріалу відповідає основним принципам (науковість, зв'язок з життям, системність, наступність тощо) згідно НУШ.
3. На уроці застосовуються різноманітні форми, методи і засоби навчання, інноваційні технології.
4. Практикант має право використовувати різні типи уроків.
5. Студент-практикант використовує нестандартні форми проведення уроку.
6. На уроці забезпечується здійснення міжпредметних зв'язків, використовувати бінарні уроки, уроки-екскурсії, уроки-подорожі і т.д.
7. На уроці здійснюється диференціація й індивідуалізація навчання.
8. Студент-практикант проводить аналіз проведеного уроку та його результату.

Щоденник педагогічної практики є звітним і контрольним документом студента, за яким керівники практики простежують хід педагогічної практики студента-практиканта. У щоденнику студент-практикант планує і складає конспекти уроків занять, які затверджує вчитель за два дні до їх проведення.

Педагогічний щоденник заповнюється щодня, завжди знаходиться у студента і перевіряється протягом усієї практики. Відсутність щоденника розглядається як порушення навчально-виробничої дисципліни.

Щоденник містить такі розділи:

Розділ I – «Загальний розділ», в якому студент-практикант записує мету, завдання практики, розклад дзвінків базової школи, ППП вчителів тощо.

Розділ II – «Індивідуальний план роботи», в якому слід зазначити дату, зміст, клас, проведення пробних уроків та спостереження за уроками студентів-практикантів.

Розділ III – «Облік виконаної роботи». Кожен день практики необхідно оформити на титульній сторінці. Пробний урок має бути оформлений за встановленими єдиними правилами.

Педагогічний щоденник ведеться в папці А4 з притиском протягом усієї практики (Додаткові ресурси).

Аналіз уроків студентів-практикантів проводиться відповідно до схеми аналізу уроку (Додаткові ресурси).

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Практика студентів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів.

Основні критерії оцінки практики:

- якість виконання завдань;
- рівень і глибина аналізу педагогічної діяльності;
- ставлення до діяльності (дисциплінованість, добросовісність, відповідальність, ініціатива).

Критерії оцінювання уроку відповідно ECTS

№	Критерій	Кількість балів
1	Рівень самостійності та творчості в підготовці до уроку	2
2	Відповідність змісту навчального матеріалу завданням освіти, виховання, розвитку	2
3	Дотримання основних педагогічних принципів змісту навчального матеріалу	2
4	Керівна роль практиканта у зосередженні уваги учнів, досягненні дисципліни дітей на уроці, поєднанні роботи з класом та індивідуальним до окремих учнів	2
5	Висока результативність уроку забезпечення зворотного зв'язку (результати навчання), об'єктивність навчальних досягнень учнів	2
6	Реалізація основних вимог щодо усного і писемного мовлення практиканта	2

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингов а оцінка	Оцінка за 100- бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінний рівень знань, умінь, навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Достатньо високий рівень знань, умінь, навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих, грубих помилок
C	75-81 балів	В цілому добрий рівень знань, умінь, навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 бали	Посередній рівень високий рівень знань, умінь, навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок
F, FX	1-59 балів	З обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань, умінь, навичок, що вимагає повторного проходження.

8. Рекомендовані джерела

1. Студія онлайн-освіти Educational Era <https://www.ed-era.com/>
2. Каталог електронних освітніх ресурсів Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка <http://urok.ippo.kubg.edu.ua/>
3. Мультимедійні підручники КМ Медіа (з відео і можливістю читати на телефонах) <http://kmmedia.com.ua/books/>
4. Українська програма – каталог е-підручників, відео, аудіокниг для школи <http://ukrprog.com/>
5. Розумники – придбання (диски та звантаження з сайту) ліцензійних МОН е-підручників (педагогічні програмні засоби, тести, лабораторні практикуми та інше) <http://rozumniki.net/>
6. Нова школа-навчальні диски для школярів (каталог ресурсів всіх предметів) <http://novashkola.com.ua/>
7. Електронні версії підручників <https://e-pidruchnyky.net/>
8. Мій клас. Електронна освітня платформа «Мій Клас» пропонує широкий спектр матеріалів - завдання, теорія та тести у шкільних предметах. Кожне завдання має кроки розв'язання, таким чином учень може самостійно вивчати предмет і вчитися на своїх помилках.

9. Додаткові ресурси

9.1. Рекомендації з підготовки та проведення пробних уроків з навчального предмета «Інформатика»

Урок інформатики у початковій школі має свою структуру й особливості, а саме:

Перша частина – **теоретична**. Проводиться у формі гри, бесіди. Обговорюються питання, пов'язані з інформацією, комп'ютером, алгоритмами, виконавцями.

Друга частина – **ознайомлення з комп'ютером**, програмами; практична робота за комп'ютером (згідно із санітарно-гігієнічними нормами, учні молодшої школи можуть працювати за комп'ютером не більше 15 хв).

Третя частина – **«цікавинки»**, завдання з логічним навантаженням для розвитку пам'яті, кмітливості, ерудиції.

На уроках інформатики в початковій школі слід використовувати різноманітні **форми й методи діяльності** – ігрову, навчально-ігрову, конструювання, дослідження, співпрацю в парі, групову взаємодію тощо. Одним з найефективніших навчальних засобів для молодших школярів є ігрова діяльність.

Основним завданням уроку інформатики є **особистісний розвиток учня, активізація його мислення, творчого потенціалу та здібностей**.

Програма з інформатики у початкових класах побудована за напрямками: **інформаційний, комп'ютерний, творчий**. Змістові лінії взаємодіють у змісті навчання та методиці. Згідно з програмою, молодші школярі зможуть оволодіти навичками роботи за комп'ютером, ознайомитися з його можливостями, розвинути логічне мислення, навчитися використовувати комп'ютер для складання текстів, малюнків, розвивати творчі здібності.

Оцінювання пробних уроків інформатики

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Розробка плану-конспекту уроку	2
2.	Спостереження та аналіз 3-х уроків студентів-практикантів	6
3.	Підготовка та проведення пробного уроку та його самоаналіз	12
4.	Ведення щоденника практики	2
5.	Звіт	2
	Разом	24

Дидактико-методичний аналіз уроку проводиться за такими параметрами:

1. Належна підготовка уроку, створення безпечного навчального середовища, яке відповідає усім санітарно-гігієнічним вимогам.
2. Знання фактичного матеріалу – розуміння мети, завдань, термінів, основних положень, факторів, способів виконання, алгоритмів, уміння здійснювати

порівняльний аналіз викладення матеріалу в підручниках різних авторів і т.д.

3. Складання плану-конспекту, доцільно обраний тип уроку, розроблені всі структурні компоненти уроку (використано шаблон), сформульована мета, дидактичні (цільові) завдання етапів, розроблено пояснення, питання для закріплення (на запам'ятовування, розуміння, усвідомлення) та прогнозовані відповіді дітей, завдання для практичного виконання.

4. Використання дидактичних матеріалів, наочності, їх вигляд та якість, доцільність використання; наявність індивідуальні завдання для учнів.

5. Проведення уроку:

- володіння навчальним матеріалом уроку;
- здійснення психологічної підготовки школярів до сприймання нового матеріалу;
- науковість викладання, логічна послідовність подачі навчального матеріалу;
- методи навчання, їх різноманітність і доцільність використання;
- створення психологічного клімату у класі (мотивація, зацікавленість, залучення учнів, активність, поведінка, організація класу, методи управління діяльністю, форми регулювання роботи класу, способи стимулювання, отримання зворотного зв'язку);
- методичний рівень проведення уроку (репродуктивне навчання чи розвиток учнів, засоби, прийоми, методи, форми роботи);
- підведення підсумків уроку: проведення рефлексії (кубик Блума), оцінювання роботи дітей на уроці.

6. Самоаналіз та взаємоаналіз уроку. Вміння співставити мету, задачі з одержаними результатами, вказати позитивні, вдалі моменти уроку, та що не вдалося і чому, над чим потрібно працювати, рекомендації з вдосконалення.

Для проведення аналізу студент-практикант перед уроком надає спостерігачам роздрукований конспект. Кожен спостерігач заповнює бланк спостереження і готується до усного коментування при обговоренні. Спостереження та аналіз уроків здають у день проведення пробного уроку. Оцінюються зроблені записи та усний коментар.

7. Оформлення щоденника.

Самоаналіз пробного уроку студент-практикант може здійснювати так:

- повідомити мету та завдання уроку;
- визначити рівень досягнення мети уроку (повністю, частково, не досягнуто); висновки обґрунтувати;
- охарактеризувати зміст, засоби і методи навчання, доцільність їх застосування;

- охарактеризувати форми організації навчальної роботи учнів, їх раціональність; чи були зазначені форми роботи оптимальними і цілеспрямованими, чи став урок результативним;
- визначити ефективність уроку (високоєфективний, ефективний, малоефективний, не ефективний), тобто порівняти досягнуті результати з тими, що проектувалися як оптимальні;
- визначити, чи домігся вчитель сформованості запланованої якості знань учнів, а саме: повноти і міцності знань, рівня усвідомленості і осмисленості навчального матеріалу, системності та узагальненості знань, їх дієвості.

Спостереження студента: _____

СХЕМА АНАЛІЗУ (Урок інформатики)

Відвідав заняття студентки _____

_____ 20 _____ року.

Тема

Мета

Обладнання

Мета відвідування: спостереження та аналіз уроку під час практики «Пробні уроки», визначення ефективності та якості проведеного уроку

Критерії аналізу	Спостереження уроку та коментарі до побаченого	Оцінювання, пропозиції
<p>Повторення вивченого раніше матеріалу: формулювання питання: ясно, чітко, не чітко, зрозуміло, плутано; (0,5БАЛА)</p> <p>Вивчення нового матеріалу(4 БАЛИ): пояснення, Володіння матеріалом (2БАЛИ) (проведення уроку без підглядань в конспект(2бали), з опорою на конспект (1бал), читання ходу уроку з конспекта (0,5бала), (2БАЛИ)науковість викладання (наявність-відсутність помилок, неточностей, перекручення матеріалу), логічна послідовність подачі матеріалу доступність: повна, обмежена, важка; Якість наочності та доцільність і майстерність її використання закріплення питання для закріплення (1БАЛ) (на сприйняття, усвідомлення, запам'ятання, розуміння,) робота в зошиті (1БАЛ)</p> <p>Робота за комп'ютером Інструктаж+показ, ТБ, виконання роботи (1БАЛ)</p> <p>Підсумки уроку: проведення рефлексії (0,5БАЛА) (кубик Блума), оцінювання роботи дітей на уроці(0,5БАЛА).</p> <p>Методичний рівень (1,5БАЛА) (репродуктивне навчання чи розвиток учнів, засоби, прийоми, методи навчання, їх різноманітність, форми роботи); культура мови учителя: чиста, лаконічна, дохідлива, не дохідлива;</p> <p>Психологічний клімат здійснення психологічної підготовки школярів до сприймання нового матеріалу (мотивація, зацікавленість, залучення учнів, активність, поведінка, організація класу-методи управління діяльністю, форми регулювання роботи класу, способи стимулювання, отримання зворотного зв'язку(засвоєння матеріалу: відмінне, добре, задовільне, слабе);</p> <p>Інтерес до заняття: високий, задовільний, низький.</p> <p>Дисципліна на занятті: зразкова, добра, задовільна, погана, дуже погана.</p> <p>ПІД ЧАС АНАЛІЗУ, ОБГОВОРЕННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ УРОКУ ВИСВІТЛЮЮТЬ</p> <ul style="list-style-type: none">• підкреслювати все з використаного вчителем (вправи, види діяльності, форми роботи, методи управління навчальною діяльністю, придумування прикладів, твори-мініатюри, аналіз ситуацій тощо), що цілеспрямовано вело учнів до очікуваного результату, передбаченого метою уроку.• Вказувати на недоцільні види роботи, які відводили учнів від мети, забирали дорогий час, <p>Самоаналіз (2БАЛИ) та взаємоаналіз уроку (по 1балу кожному, хто брав участь в обговоренні)</p> <p>Вміння співставити мету, задачі з одержаними результатами, вказати позитивні, вдалі моменти уроку, та що не вдалося і чому, над чим потрібно працювати, рекомендації з вдосконалення.</p> <p>ОЦІНЮВАННЯ ПРОВЕДЕНОГО УРОКУ</p> <p>ВИСНОВКИ, ПРОПОЗИЦІЇ:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Досягнення мети заняття: мета досягнута повністю, частково, не досягнута.2. Визначити ефективність: високоефективний, ефективний, малоефективний, не ефективний <p>Чи домігся вчитель сформованості якості знань</p>		
<p>ВИСНОВКИ, ОЦІНЮВАННЯ ПРОВЕДЕНОГО УРОКУ:</p> <p>ПРОПОЗИЦІЇ:</p>		

Оцінка за спостереження та аналіз:

Методист:

Т.І.Марченко

9.2. Рекомендації з підготовки та проведення пробних уроків з навчального предмета «Українська мова»

Метою початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей. Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток мислення, мовлення, уяви, пізнавальних і здібностей школярів;
- формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях

Змістові лінії мовно-літературної освітньої галузі реалізуються через такі **інтегровані курси і навчальні предмети**:

1 клас – інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»;

2- 4 клас – навчальний предмет «Українська мова».

Урок української мови або навчання грамоти має певну структуру, яка складається з послідовно взаємопов'язаних елементів, етапів. Залежно від стадії процесу пізнання, дидактичної мети в сучасній педагогіці зберігається класична **типологія уроків у початкових класах**: 1) уроки засвоєння нових знань; 2) уроки осмислення знань і формування на їх основі певних умінь і навичок; 3) уроки застосування знань, умінь і навичок; 4) уроки узагальнення і систематизації знань; 5) уроки перевірки, оцінювання і корекції знань, навичок і вмінь; 6) комбіновані уроки. Особлива роль у формуванні мовленнєвих умінь та навичок належить урокам розвитку зв'язного мовлення та урокам аналізу письмових робіт молодших школярів.

Оцінювання пробних уроків української мови

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів
5.	Розробка плану-конспекту уроку	2
6.	Спостереження та аналіз 3-х уроків студентів-практикантів	6
7.	Підготовка та проведення пробного уроку та його самоаналіз: - детальний конспект уроку (алгоритм виконання вправи та очікувані відповіді учнів), - розробка презентації, - відеофрагмент будь-якого етапу уроку, - самоаналіз уроку.	12
8.	Ведення щоденника практики	2
5.	Звіт	2
	Разом	24

Орієнтовний запис спостереження:

Спостереження пробного уроку української мови,
проведеного в класі 2-Б школи СШ №129,
проведеного Кіосовим Денисом Євгенійовичем.

Тема уроку: Будова слова. Основа. Закінчення

Мета уроку:

навчальна:

розвивальна:

виховна:

Тип уроку: урок засвоєння нових знань

Обладнання: Підручник “Українська мова та читання” частина 1. І.Большакова, М.Пристінська 2 клас.

Хід уроку	Особистісні спостереження, аналіз виконання
<p>I. Організація класу до уроку</p> <p>Девіз</p> <p>Привітання</p> <p>II. Актуалізація опорних знань учнів</p> <p>Опитування</p> <p>1. Запис дати у зошитах. (7 грудня Класна робота).</p> <p>2. Каліграфічна хвилинка</p> <p>3. Творчі вправи на повторення</p> <p>III. Повідомлення теми і мети уроку. Мотивація навчальної діяльності.</p> <p>IV. Сприйняття і усвідомлення нового</p>	<p>I. Урок розпочався вчасно. Студент зміг організувати, налаштувати учнів на роботу.</p> <p>II. Було проведено опитування. На цьому етапі студент помилково сказав, що відповідь учня неправильно, коли той сказав, що 'слово складається з літер'. Далі практикант провів творчу вправу, щоб діти виконавши її, прослідкували як закінчення змінює форму слова.</p>

<p>матеріалу.</p> <p>Робота з підручником</p> <p>Фізкультхвилинка</p> <p>V. Осмислення нових знань</p> <p>VI. Домашнє завдання</p> <p>VII. Підсумок уроку</p>	<p>IV. Студент запропонував учням практично виконати ряд завдань на дану тему, не пояснивши теорії. Також студент сплутав визначення корінь і основа слова, тому коли виконував вправи на дошці, позначав основу слова значком кореня.</p> <p>V. На цьому етапі учні також практично виконували ряд завдань, з тими ж помилками студента, що і на попередньому етапі.</p>
---	---

Висновок:

Рекомендації:

9.3. Підготовки та проведення пробних уроків з навчального предмета «Математика»

Мета: формування у студентів компетентностей з методики навчання математики, достатньої теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів до змін, які відбуватимуться при оновленні змісту, методів, засобів і форм організації навчання математики молодших школярів у зв'язку з подальшим розвитком системи національної освіти та згідно з Концепцією НУШ.

Урок математики акумулює в собі всі знання і навички, які студент одержав у коледжі. Тому проведення уроків студентів-практикантів – це аналіз і оцінка знань та навичок з предметів викладання, окремих методик, педагогіці та психології, аналіз і оцінка вміння реалізувати ці навички на уроці є основною формою навчання та виховання; проведений студентом урок — це атестація майбутнього вчителя з погляду підготовленості його до роботи в школі. Звичайно тому, оцінка кожного уроку повинна враховувати весь комплекс знань, умінь та навичок, ерудиції студента, рівень його педагогічної, мовленнєвої культури.

1. Алгоритм підготовки студента до пробного уроку з математики

- I. Вияснити дату, час, школу, клас проведення пробного уроку (згідно з графіком).
- II. Отримати консультацію у вчителя школи (не пізніше ніж за два тижні до уроку).
 1. Визначити тему пробного уроку (місце уроку в програмі).
 2. Вияснити тему попереднього уроку.
 3. Вияснити обсяг матеріалу, який вивчали на попередньому уроці.
 4. Вияснити обсяг матеріалу, який буде навчатися.
 5. Обговорити зміст теоретичного матеріалу і практичної роботи.
 6. Вибрати об'єкт праці.
 7. Ознайомитися з матеріально-технічною базою
 8. Підібрати наявне методичне забезпечення.
 9. Підібрати інструменти, обладнання.
 10. Ознайомлення з психолого-педагогічною характеристикою класу.
 11. Обговорити з учителем мету, тип, структуру і хід заняття.

III. Самостійна робота студента.

1. Попередньо продумати урок.
2. Написати чорновий варіант конспекту уроку.

IV. Отримати консультацію у методиста (згідно з графіком), за два тижні до уроку.

1. Показати чорновий варіант конспекту уроку.
2. Обговорити методичне забезпечення заняття.
3. Обговорити мету, тип, структуру та хід заняття.
4. Отримати консультацію з проблемних питань.
5. Врахувати поради методиста при складанні плану-конспекту.

V. Самостійна робота студента.

1. Остаточо спланувати проведення заняття.
2. Передбачити організацію праці учнів.
3. Підібрати, виготовити (в разі потреби) методичне забезпечення (демонстраційні плакати, роздаткові матеріали, ІК, ТК, тести тощо).
4. Скласти та написати конспект, використовуючи шкільну програму, шкільні підручники, методичну і додаткову літературу.

VI. Затвердити конспект у вчителя (упродовж тижня), при потребі отримати додаткову консультацію.

1. Представити конспект уроку на перевірку.
2. Підготувати (при потребі) матеріали, наочність.
3. Проаналізувати методичне забезпечення.
4. Вияснити та обговорити незрозумілі питання.

VII. Затвердити конспект у методиста (упродовж тижня, згідно з графіком), при потребі отримати консультацію.

1. Представити конспект уроку на затвердження.
2. Продемонструвати методичне забезпечення та схему оформлення дошки.
3. Вияснити та обговорити незрозумілі питання. В разі необхідності – внести корективи.

VIII. Самостійна робота студента.

1. Врахувати поради вчителя школи та методиста щодо проведення заняття.
2. Опрацювати, вивчити конспект.
3. При потребі, отримати додаткову консультацію у вчителя школи чи методиста.
4. Не пізніше, як за 15 хв до початку заняття прийти в клас, оформити дошку, підготувати методичне забезпечення.

2. Основні етапи підготовки до уроку

- 1/ Правильно визначити дидактичні, виховні, розвивальні цілі уроку та його значення в системі інших за темою(весь матеріал розчленувати на закінчені змістові частини, до кожної з яких поставити конкретну мету).
- 2/ Визначити тип уроку, продумати й обґрунтувати структуру (всі його частини поєднати).
- 3/ Пов'язати урок з попереднім і наступним.
- 4/ Добирати та застосовувати оптимальне поєднання методів вивчення нового матеріалу, прийомів, засобів, форм навчання.
- 5/ Забезпечити систематичний і різноманітний навчальний контроль знань школярів.
- 6/ Продумати систему повторення і закріплення вивченого.
- 7/ Знаходити належне місце домашнього завдання, що є доповненням певного уроку й підготовкою до наступного.

3. Аналіз підручника математики:

- 1/Визначити мету кожної вправи уроку.
- 2/ Встановити можливі дидактичні зв'язки між цими вправами.
- 3/ Оцінити виховне та розвивальне значення кожної вправи.
- 4/ Визначити, які, вміння, навички засвоюються, закріплюються, узагальнюються.
- 5/ Подумати, в якій послідовності слід виконувати вправи, щоб було забезпечено логічний зв'язок між ними.
- 6/ Які вправи можна виконувати усно, які письмово, які під керівництвом вчителя, які самостійно?
- 7/ Які труднощі можуть виникнути при виконанні вправ? Як їх подолати?

8/ Продумати різні варіанти організації діяльності учнів при виконанні кожної вправи, враховуючи їх підготовку.

9/ Продумати методи, форми контролю.

10/ Сформулювати мету даного уроку і завдання, розв'язання яких сприятиме досягненню цієї мети.

Методичні рекомендації до аналізу спостережень пробних уроків студентів-практикантів.

Аналіз спостережень

Відмінний урок — це урок ефективний, з високим навчально-виховним результатом, який підносить учнів на вищий щабель в їх розвитку, сприяє прищепленню цікавості до предмета; урок який залучає дітей до розумової праці, виховує в них почуття патріотизму, громадянства та інші моральні якості притаманні людині. Відмінний урок — це урок яскравий, емоційний, оригінальний, який не залишає учнів байдужими. Це урок у якому:

- повністю реалізовано всі поставлені перед ним навчально-виховні завдання;
- використано оптимальні методи та прийоми роботи;
- переважна більшість учнів засвоїли теорію та навчилися її використовувати, у них сформувалися вміння та навички з теми;
- максимально активізувалась самостійна робота учнів;
- повторювався раніше вивчений матеріал;
- витримана оптимальна пропорційність частин уроку, вчасно задано домашнє завдання;
- використано всі необхідні та можливі наочні посібники та технічні засоби;
- об'єктивно виставлено та прокоментовано оцінки;
- студент-практикант не допустив жодної фактичної, методичної та психолого-педагогічної помилки;
- виявив високу загальну, педагогічну та мовленнєву культуру.

Хороший урок – це урок, який задовольняє всім основним вимогам, які пред'являються до «відмінного» уроку, але відрізняється недостатньою чіткістю в роботі студента-практиканта, незначними недоліками організаційного характеру. Хороший урок – це урок цікавий, емоційний, який не залишає учнів байдужими. Це урок у якому:

- повністю розв'язано навчально-виховні завдання уроку;

- більшість учнів засвоїли теорію та навчилися її використовувати, тобто у них сформувалися вміння та навички з теми;
- повторювався раніше вивчений матеріал;
- активізувалась самостійна робота учнів;
- студент-практикант припустив незначні фактичні та методичні помилки;
- недостатньо витримана пропорційність частин уроку (затягнуто опитування, нечітко підбиті підсумки, не завжди переконливо прокоментовано оцінки).

Задовільний урок – це урок в принципі ефективний, який дає в цілому позитивний результат; це урок, при проведенні якого студент виявив гарні знання предмета та уміння вірно організувати навчально-виховний процес. Разом з тим, на уроці студентом допущені деякі незначні порушення до вимог педагогіки, психології та методики, робота на уроці носить недостатньо чіткий характер. Це урок у якому:

- основні навчально-виховні завдання розв'язано;
- мета уроку досягнута;
- учні зрозуміли новий матеріал і набули необхідні вміння та навички;
- витримано спів розмірність основних частин уроку;
- в основному правильно виставлено і прокоментовано учням оцінки;
- застосовувались наочні посібники та технічні засоби;
- повторювався раніше вивчений матеріал;
- студент-практикант припускав не грубі фактичні та методичні помилки, які знизили ефективність уроку;
- не підбито підсумки уроку.

Незадовільний урок – це урок, з якого видно, що студент ще не готовий до успішної навчально-виховної роботи в школі внаслідок чи слабких знань з предмета та методиці його викладання, чи недобросовісного відношенні до своїх обов'язків студента-практиканта. Це урок у якому:

- поставлені перед уроком навчально-виховні завдання розв'язані частково (учні не зрозуміли новий матеріал або не набули умінь та навичок з теми);
- допущені грубі фактичні, методичні та інші помилки;
- не повторювався раніше вивчений матеріал;
- не активізувалась робота класу;
- була порушена пропорційність частин уроку;
- припускалися помилок, які негативно позначилися на результатах уроку.

Схема аналізу уроку математики в початковій школі

1. Дата
2. Школа
3. Клас
4. Студент
5. Тема уроку
6. Мета уроку

Зміст спостереження (Детальний опис!)	Аналіз спостереження (зауваження, позитивні моменти)
I. Організаційний момент	Чи вчасно почалось заняття? Чи зміг студент налаштувати учнів на роботу? Аналіз зовнішнього вигляду студента.
II. Повідомлення теми, мети уроку. Мотивація діяльності учнів.	Чи зацікавились діти у даній темі? Чи вмотивована їхня діяльність?
III. Актуалізація опорних знань	Опитування пройденого матеріалу: Метод – біля дошки, з місця, розв'язування задач, ущільнене, програмоване. Форма – індивідуальна, групова, фронтальна, письмова. Формулювання запитань – чітко, вичерпно, недостатньо чітко.
IV. Первісне сприймання освітнього матеріалу;	Виклад матеріалу. - Науковий рівень: високий, задовільний, низький; - Доступність викладу: повна, обмежена, відсутня; - Зв'язок з життям: високий, слабкий, відсутній, частковий; - Мова вчителя: багата, емоційна, грамотна, багатослівна, лаконічна, логічна, чітка. Недоліки.

<p>V. Осмислення матеріалу</p>	<p>Реакція учнів на кожне завдання. Раціональність використання часу. Відповідність завдань та матеріалу віковим можливостям дітей. Наочність: кількість (достатня, зайва, відсутня), види (таблиці, карти, звукозаписи, моделі, деталі ефективність (висока, задовільна, низька), інтерактивні методи.</p>
<p>VI. Узагальнення знань учнів</p>	<p>Забезпечення зворотного зв'язку: безперервний зв'язок, опитування, після пояснення, наведення прикладів, розв'язування задач, виконання вправ, письмове опитування. Засвоєння матеріалу учнями: відмінне, добре, задовільне, незадовільне.</p>
<p>VII. Підсумок уроку</p>	<p>Правильність і мотивація оцінювання: правильне, занижене, завищене, вмотивоване, не вмотивоване, слабо вмотивоване. Чи засвоїли учні матеріал? Чи сподобалось їм заняття? Чи не затягнулося в часі заняття?</p>

Написання висновку до уроку.

9.4. Рекомендації з підготовки та проведення пробних уроків з навчального предмета «Я досліджую світ»

Методичні рекомендації підготовки пробного уроку з предмету « Я досліджую світ»

I. Підготовка до пробного уроку починається з усвідомлення теми, мети уроку на першій консультації, яку дає вчитель класу.

Під час консультації потрібно:

- дізнатися тему уроку і записати її так, як записано в календарно-тематичному плані вчителя;
- записати автора та сторінку підручника та робочого зошита, які потрібно буде опрацювати з учнями в класі, № домашнього завдання;
- обов'язково записати № домашнього завдання, яке буде перевірятися на цьому уроці (визначити методи та прийоми, час і місце його перевірки на уроці);
- з'ясувати в учителя, які методи і прийоми він радить використати на уроці.

II. Після цього добре вивчити зміст запропонованого на даний урок матеріалу в підручниках.

Продумайте, які завдання підручника спрямовані на досягнення основної мети уроку, які на закріплення, вдосконалення повідомлених раніше знань, на відпрацювання навичок, що формуються, на підготовку до вивчення нового матеріалу на наступних уроках.

З програми та підручників дізнайтеся, що учні вивчали, що вони повинні вже знати, які навички, уміння вже вироблені, щоб не запропонувати учням завдань, які вони ще не вміють виконувати, або завдань, не передбачених програмою. Продумайте, як пов'язати програмовий матеріал з життям.

III. Виходячи зі змісту матеріалу, який опрацьовуватиметься на уроці, визначити мету уроку (навчальну, виховну, розвивальну).

При визначенні навчальної мети потрібно враховувати вимоги програми з даної теми; передбачити повторення вивченого матеріалу, яке має бути пов'язане з застосуванням набутих раніше знань, умінь, навичок у дещо змінених умовах.

Розвивальну мету можна сформулювати так:

- розвивати логічне мислення учнів;
- порівнювати, узагальнювати, доводити, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки;
- розвивати навички самостійної роботи;
- виробляти навички самоперевірки, самоконтролю;
- розвивати довірливу увагу, пам'ять, творчу увагу.

Виховну мету можна сформулювати так:

- формувати в учнів почуття національної гідності;
- виховувати любов до Батьківщини;

- виховувати почуття поваги до рідної мови;
- виховувати почуття дружби, товариськості;
- виховувати любов та повагу до державних символів нашої країни;
- виховувати бережливе ставлення до майна, до матеріальних цінностей;
- виховувати свідоме ставлення до праці;
- виховувати культуру поведінки у дітей;
- виховувати любов до знань, інтерес до книги.

IV. Добре вивчити зміст матеріалу. Творчо опрацювати відповідну методичну літературу, періодичну пресу.

V. Визначити, які ТЗН і наочні посібники, дидактичний матеріал можна використати на уроці.

VI. Визначити тип уроку, продумати його структуру (урок-екскурсія; урок засвоєння нових знань; предметний урок; узагальнюючий урок; комбінований урок).

VII. Продумати оптимальні методи і прийоми навчання, форми перевірки знань учнів, поєднуючи індивідуальну перевірку з колективною, підготувати диференційовані завдання, продумати систему повторення і закріплення вивченого. Зверніть увагу на наявність дослідів чи практичної роботи.

VIII. Визначити місце, мету, час самостійної роботи на уроці, засоби її перевірки. Добрати засоби стимулювання навчальної діяльності учнів, прийоми вироблення у школярів уміння вчитися (слухати, аналізувати почуте, мислити, запам'ятовувати).

IX. Підібрати зміст домашнього завдання. Продумати інструктаж до домашнього завдання.

X. Обміркувати підсумок уроку і написати конспект пробного уроку.

Підготовка вчителя до уроку завершується створенням конкретного плану-конспекту уроку, яким можна користуватися і в наступні роки за умови внесення в його зміст необхідних коректив.

XI. Обовязкова друга консультація у вчителя із складеним конспектом уроку.

Пам'ятка практиканту по підготовці до уроку

1. Дізнайся вчасно тему свого уроку, точно визнач матеріал в підручнику до цього уроку, його місце в системі уроків по темі.
2. Визнач методичну літературу по темі уроку.
3. Визнач мету уроку, його структуру, основні етапи.
4. Розроби зміст уроку, добери матеріал і визнач методи та прийоми навчання на кожному етапі уроку, сформулюй завдання і питання учням.
5. Розподіли навчальний час на всі етапи уроку.
6. Передбач чергування різних видів робіт дітей, складного і нескладного матеріалу, правильне співвідношення між роботою під керівництвом вчителя і самостійною роботою учнів.
7. Використовуй прийоми диференціації навчальної роботи, а також елементи проблемного навчання.
8. Продумай дидактичний і наочний матеріал до уроку, оформлення записів учнів в зошитах, а також на дошці.

9. Підготуй дидактичні ігри, фізкультхвилинки.

10. Оформи розгорнутий план-конспект уроку.

Рекомендації студенту-практиканту по проведенню уроку

При проведенні уроку бажано дотримуватись таких порад:

- входити в клас студент-практикант повинен заздалегідь, після дзвінка, учні повинні зайняти свої робочі місця, підготувати необхідні для даного уроку підручники, посібники та письмові приладдя;
- чіткість і діловитість початку уроку забезпечує потрібний ритм усього уроку, а тому необхідно перевірити готовність класу до уроку;
- створивши в класі необхідну ділову атмосферу, повідомити учням план уроку, пізнавальні завдання уроку, які ставлять перед учнями, етапи проведення уроку;

9.5. Рекомендації з підготовки та проведення пробних уроків з навчального предмета «Дизайн і технології»

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;
- виховання естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;
- формування культури праці, прагнення удосконалити процес і результати проектно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Обов'язковою умовою проведення занять є виготовлення корисного й естетичного виробу – індивідуально, в парі або в групі, оцінювання і презентація результатів навчання. Увага акцентується на організації робочого місця, правилах внутрішнього розпорядку, безпеці праці та санітарних норм.

Оцінювання пробних уроків «Дизайн і технології»

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Розробка плану-конспекту уроку	2
2.	Спостереження та аналіз 3-х уроків студентів-практикантів	6
3.	Підготовка та проведення пробного уроку та його самоаналіз	12
4.	Ведення щоденника практики	2
5.	Звіт	2
	Разом	24

Дидактико-методичний аналіз уроку проводиться за такими параметрами:

1. Належна підготовка уроку, створення безпечного навчального середовища, яке відповідає усім санітарно-гігієнічним вимогам.
2. Знання фактичного матеріалу – розуміння мети, завдань, термінів, основних положень, факторів, способів виконання, алгоритмів, уміння здійснювати порівняльний аналіз викладення матеріалу в підручниках різних авторів і т.д.
3. Складання плану-конспекту, доцільно обраний тип уроку, розроблені всі структурні компоненти уроку (використано шаблон), сформульована мета,

дидактичні (цільові) завдання етапів, розроблено пояснення, питання для закріплення (на запам'ятовування, розуміння, усвідомлення) та прогнозовані відповіді дітей, завдання для практичного виконання.

4. Використання дидактичних матеріалів, наочності, їх вигляд та якість, доцільність використання;

5. Проведення уроку:

- володіння навчальним матеріалом уроку;
- здійснення мотиваційної підготовки школярів до сприймання нового матеріалу;
- логічна послідовність подачі навчального матеріалу;
- методи навчання, їх різноманітність і доцільність використання;
- створення психологічного клімату у класі (мотивація, зацікавленість, залучення учнів, активність, поведінка, організація класу, методи управління діяльністю, форми регулювання роботи класу, способи стимулювання, отримання зворотного зв'язку);
- методичний рівень проведення уроку (репродуктивне навчання чи розвиток учнів, засоби, прийоми, методи, форми роботи);
- підведення підсумків уроку;

6. Самоаналіз та взаємоаналіз уроку. Вміння співставити мету, задачі з одержаними результатами, вказати позитивні, вдалі моменти уроку, та що не вдалося і чому, над чим потрібно працювати, рекомендації з вдосконалення.

Для проведення аналізу студент-практикант перед уроком надає спостерігачам роздрукований конспект. Кожен спостерігач заповнює бланк спостереження і готується до усного коментування при обговоренні. Спостереження та аналіз уроків здають у день проведення пробного уроку. Оцінюються зроблені записи та усний коментар.

7. Оформлення щоденника.

Самоаналіз пробного уроку студент-практикант може здійснювати так:

- повідомити мету та завдання уроку;
- визначити рівень досягнення мети уроку (повністю, частково, не досягнуто); висновки обґрунтувати;
- охарактеризувати зміст, засоби і методи навчання, доцільність їх застосування;
- охарактеризувати форми організації навчальної роботи учнів, їх раціональність; чи були зазначені форми роботи оптимальними і цілеспрямованими, чи став урок результативним;
- визначити ефективність уроку (високоєфективний, ефективний, малоефективний, не ефективний), тобто порівняти досягнуті результати з тими, що проектувалися як оптимальні;
- визначити, чи домігся вчитель сформованості запланованої якості знань учнів, а саме: повноти і міцності знань, рівня усвідомленості і осмисленості навчального матеріалу, системності та узагальненості знань, їх дієвості.

9.6. Рекомендації з підготовки та проведення пробних уроків з навчального предмета «Іноземна мова»

Структура уроку з іноземної мови визначається його змістом і місцем у циклі уроків. В його структурі виділяється початок, основна та заключна частини уроку. До основних компонентів початку уроку відносять організаційний момент та мовленнєву зарядку. Початок уроку виконує дві важливі функції: організацію класу до активної роботи на уроці (привітання, приведення учнів до готовності співпрацювати, повідомлення цілей уроку) та створення іншомовної атмосфери з метою переведення учнів на іншомовну діяльність. Особливу увагу слід приділяти мовленнєвій зарядці. Мовленнєва зарядка найчастіше проводиться у формі бесіди з учнями за певною ситуацією. В ході основної частини уроку вирішуються його головні завдання. Вона може включати такі компоненти: подача нового матеріалу, тренування учнів у вживанні цього матеріалу в мовленні, практика в мовленнєвій діяльності, систематизація/узагальнення вивченого і контроль мовленнєвих навичок та вмінь.

Найбільшу частину уроку займає вправлення (тренування та практика в мовленнєвій діяльності). Це його провідні компоненти. Особливістю навчального процесу з ІМ є те, що на уроці має місце тренування як щойно введеного, так і раніше поданого, але ще не засвоєного матеріалу. Отже характер тренування чи практики буде залежати від поставленої учителем мети уроку. Мета уроку має бути реалізована у комплексі вправ, до якого органічно водять як умовно-мовленнєві (для формування навичок), так і мовленнєві (для розвитку вмінь) вправи.

Формування міцних навичок та вмінь неможливе без узагальнення вивченого, без приведення в систему засвоєних знань, навичок та вмінь. Тому в урок необхідно включати завдання на узагальнення вивченого. Контроль мовленнєвих навичок та вмінь здійснюється або безпосередньо в ході навчального процесу (поточний контроль), або на етапі завершення теми чи певного періоду навчання (тематичний та підсумковий контроль). У першому випадку на контроль, який залишається самостійним компонентом уроку, не відводиться спеціального часу, як це має місце у другому випадку, коли контроль може займати частину уроку або цілий урок.

Кінець уроку повинен підсумувати те, чого досягнуто на уроці. Його компонентами є повідомлення домашнього завдання та підбиття підсумків уроку. В даній структурі уроку не всі компоненти постійні. Не на кожному уроці має місце подача нового матеріалу, систематизація вивченого матеріалу. Певне співвідношення компонентів уроку, їх послідовність та взаємозв'язок залежить від типу уроку.

Оцінювання пробних уроків з іноземної мови

№ п/ п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів
9.	Розробка плану-конспекту уроку	2
10.	Спостереження та аналіз 3-х уроків студентів-практикантів	6
11.	Підготовка та проведення пробного уроку та його самоаналіз: - детальний конспект уроку (алгоритм виконання вправи та очікувані відповіді учнів), - розробка презентації, - відеофрагмент будь-якого етапу уроку, - самоаналіз уроку.	12
12.	Ведення щоденника практики	2
5.	Звіт	2
	Разом	24

Схема загального аналізу уроку

I. Цілеспрямованість уроку.

1. Визначити тему уроку, місце уроку в тематичному циклі, тип уроку.
2. Назвати цілі уроку: практичні, виховні, загальноосвітні, розвиваючі.
3. Встановити відповідність поставлених цілей уроку типу уроку та його місцю в тематичному циклі уроків.

II. Структура та зміст уроку.

1. Зафіксувати етапи уроку в їх послідовності.
2. Встановити відповідність прийомів навчання основним цілям уроку.
3. Оцінити раціональність співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ.
4. Назвати допоміжні засоби навчання, що використовувались, оцінити їх доцільність та ефективність.
5. Визначити розвивальну, виховну, освітню цінність мовленнєвого матеріалу уроку і вправ, їх відповідність віковим інтересам учнів.

III. Активність учнів на уроці.

1. Визначити основні форми взаємодії вчителя та учнів на уроці, їх місце (на якому етапі, для виконання яких завдань) та ефективність.
2. Назвати прийоми стимулювання мовленнєвої і розумової активності учнів.

IV. Мовленнєва поведінка вчителя.

1. Визначити відповідність мовлення вчителя мовній нормі, його адаптованість до рівня мовної підготовки учнів і вимог шкільної програми.

2. Визначити ступінь володіння виразами класного вжитку.
 3. Оцінити чіткість і доступність формулювання вчителем завдань для учнів та зверненість його мовлення до учнів.
 4. Визначити доцільність використання рідної мови вчителем на уроці.
 5. Встановити співвідношення мовлення вчителя та учнів на уроці.
- V. Результативність уроку
1. Підсумувати те, чого навчилися учні на уроці.
 2. Визначити відповідність рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям.
 3. Оцінити об'єктивність та мотиваційний потенціал виставлених учителем оцінок.

9.7. Зразок оформлення індивідуального плану роботи

Дата	Зміст роботи	Тема уроку	Клас	Примітка про виконання (підпис)

В план внести спостереження уроків, проведення уроків, передбачити виконання творчих завдань.

9.8. Зразок щоденних записів у щоденнику практики

1. Дата _____

2. Завдання на день

1.

2.

3.

4.

3. Зміст проведеної роботи (спостереження, проведення, участь та ін.)

4. Самооцінка проведеної роботи _____

5. Зауваження та побажання керівника практики _____

Оцінка за спостереження:

Оцінка за пробний урок:

Оцінка за конспект:

Оцінка за виконання завдань практики:

Керівник практики: _____ П.І.П.

(підпис)

9.9. Зразок оформлення титульної сторінки плану-конспекту пробного уроку

«Затверджую» (підпис керівника практики) «До уроку допускаю» (підпис вчителя)

План-конспект пробного уроку

з _____

(предмет)

проведеного в _____ класі

студентки (а) _____ групи

(ПП)

Консультації:

I. Учителя школи _____ (ПП)

Дата _____

підпис _____

Дата _____

підпис _____

II. Керівника практики _____ (ПП)

Дата _____

підпис _____

Дата _____

підпис _____

9.10. ПРОТОКОЛ
ОБГОВОРЕННЯ ПРОБНОГО УРОКУ,
ПРОВЕДЕНОГО СТУДЕНТОМ-ПРАКТИКАНТОМ

(ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО-БАТЬКОВІ)

_____ ГРУПИ

В _____ КЛАСІ _____ ШКОЛИ

_____ 20__ р.

ТЕМА ПРОБНОГО УРОКУ

ВИД

ПРИСУТНІ:

КЕРІВНИК ПРАКТИКИ _____

УЧИТЕЛЬ _____

СТУДЕНТИ-ПРАКТИКАНТИ:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

ПОРЯДОК ОБГОВОРЕННЯ:

1.САМОАНАЛІЗ ПРАКТИКАНТА

2.ВИСТУПИ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ

3.АНАЛІЗ УРОКУ ВЧИТЕЛЕМ ШКОЛИ

4.АНАЛІЗ І ОЦІНЮВАННЯ УРОКУ КЕРІВНИКОМ ПРАКТИКИ

9.11. Зразок оформлення спостереження пробного уроку

Спостереження пробного уроку з _____

(предмет)

в класі _____ школи _____,

проведеного _____

(ПП)

Тема уроку: _____

Мета уроку: _____

Вид уроку:

Обладнання:

Хід уроку	Особистісні спостереження, аналіз виконання

Після спостереження написати свої власні висновки і рекомендації.

ЗВІТ
з виробничої практики
«Пробні уроки та заняття»

студентки ___ курсу спеціальності «Початкова освіта»
групи _____

Керівник від бази практики:

Термін проходження практики:

План написання звіту з виробничої практики «Пробні уроки та заняття»

I. Початковий етап педагогічної практики

1. Реалізація мети, завдань практики під час спостереження освітньої роботи на уроках та ГПД.
2. Мотивація до роботи під час практики.
3. Підготовка до проведення пробних уроків та занять.

II. Організація та проведення роботи під час проходження практики

Загальний аналіз проходження педагогічної практики:

1. Ваші враження про особливості освітнього процесу;
2. особливості організації освітнього процесу роботи вчителя на уроках;
3. мотивація студентом, вчителем учнів з урахуванням індивідуального (диференційованого) підходу;
4. використання інноваційних технологій,
5. проблеми, які виникали під час проходження педагогічної практики, їх аналіз та пропозиції щодо їх вирішення.
6. Самоаналіз про проведення пробних уроків, власних і спостереження уроків інших студентів.

III. Загальні висновки

1. Набуття педагогічного досвіду практичної роботи в умовах НУШ.
2. Аналіз результатів проведеної роботи та можливість використання набутого теоретичного та практичного досвіду у майбутній професійній діяльності.
3. Оволодіння практичними навичками.
4. Особисті враження від проведених і відвіданих вами уроків.